

KONJONKTİVAL ÖRNEKLERDE CHLAMYDIA TRACHOMATIS ARAşTIRILMASI†

DETECTION OF CHLAMYDIA TRACHOMATIS IN CONJUNCTIVAL SPECIMENS

D. DERELİ*, E. ERTEM**, D. SERTER**
S. KÖSE***, G. HAZNEDAROĐLU***

zet: Yziki konjonktivitli ve 45 asemptomatik hastanın gözlerinden alınan sürüntü örneklerinde direkt floresan antikor yöntemi ile Chlamydia trachomatis araştırıldı. Konjonktivitli hastaların % 26.5'i, asemptomatik olguların ise % 6.6'sı olumlu bulundu. Semptomatik gruptaki foliküler yanıt oranının (% 48.1), asemptomatik gruptakinden (% 29.3) daha yüksek olması istatistiksel açıdan anlamlı bulundu ($p < 0.05$) ve bu bulgunun klamidyal konjonktivit ile uyumlu olduğu saptandı.

Summary: One hundred two patients with signs and symptoms of conjunctivitis and 45 asymptomatic subjects were screened for Chlamydia trachomatis using a direct fluorescent antibody test. 26.5% of the symptomatic and 6.6% of the asymptomatic patients were positive for C.trachomatis. The follicular response rate was significantly higher ($p < 0.05$) in the symptomatic group than in the asymptomatic population (48.1% and 29.3% respectively). This finding correlated well with chlamydial conjunctivitis.

G İ R İ ř

Chlamydia trachomatis enfeksiyonları dünya çapında her yıl daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Klamidyal hastalıklar genellikle ürogenital enfeksiyonlar şeklinde karşımıza çıkmakla birlikte, bu mikroorganizmanın genital bir kaynaktan göze taşınması, erişkin inklüzyon konjonktivitine neden olabilir. Bunun yanısıra, gözde asemptomatik taşıyıcılığın da olabileceği kanıtlanmıştır.

† Avrupa Chlamydia Araştırmaları BirliĐi II. Toplantısı (2 - 5 Eylül 1992, Stockholm, İşve)'nda sunulmuştur.

* Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Deneysel Cerrahi ve Araştırma Bilim Dalı.

** Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Bakterioloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı.

*** Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı.

Klamidyal enfeksiyonlar ülkemizde cinsel ilişkiyle bulaşan hastalıklar arasında yeni yeni yer almaya başlamıştır. Son yıllarda Türkiye'de de klamidyal enfeksiyonların epidemiyolojisine yönelik çeşitli araştırmalar yapılmış olmakla birlikte, bunların çoğunda hastalığın ürogenital formu incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı, gözden alınan örneklerde *C.trachomatis*'in varlığını araştırmaktır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Ege Üniversitesi Hastanesi oftalmoloji polikliniğine başvuran 157 hasta çalışmaya alınmıştır. Kimyasal, allerjik veya yabancı cisme bağlı konjonktiviti olduğu saptanan hastalar çalışma dışında bırakılmıştır. Tüm hastalara yaş, cins ve geçirilmiş oküler *C.trachomatis* enfeksiyonu öyküsünü içeren bir anket uygulanmıştır. Hastaların bulber ve tarsal konjonktivaları biyomikroskop ile incelenmiştir. Fizik bakının ardından dakron uçlu eküviyonlar kullanılarak her iki gözden de konjonktival sürüntü örneği alınmıştır. Örnekler direkt floresan antikor (Chlamyset, Orion Diagnostica, Finland) yöntemi ile incelenmiştir.

S O N U Ç L A R

Toplam 157 örneğin 10'u örnek almadaki hatalar nedeni ile yetersiz bulunmuştur. Kalan 147 örneğin 102'si konjonktivit belirti ve bulguları (gözlerde yanma, ödem ve hiperemi) gösteren hastalardan, 45'i ise başka nedenlerle polikliniğe başvurmuş olan asemptomatik hastalardan alınmıştır.

Tablo 1

Hasta Gruplarında *C.trachomatis* olumluluğu

	No.	<i>C.trachomatis</i> (+)
Asemptomatik		
Erkek	19	0
Kadın	26	3
Toplam	45	3 (% 6.6)
Konjonktivitli		
Erkek	42	9
Kadın	60	18
Toplam	102	27 (% 26.5)

Tablo 1'de de görüldüğü gibi, konjonktivitli hastaların % 26.5'i, asemptomatik olguların ise % 6.6'sı *C.trachomatis* olumlu bulunmuştur. Olumlu bulunan 27 asemptomatik hastanın 17 (% 63)'si akut olgulardır. *C.trachomatis* olumlu olguların

C. TRACHOMATİS

% 77.7 (21 / 17)'si bilateral olup tekrarlama eğilimi göstermektedir. Olumlu bulunan hastaların 5'inin gözünde seröz, 6'sının ise mukopürulan akıntı mevcut iken, 15'inde akıntı saptanamamıştır. Olumlu olguların % 48.1 (13 / 27)'inde, C.trachomatis olumsuz olanların ise yalnız % 29.3 (22 / 75)'ünde foliküler yanıt mevcuttur. Foliküler yanıt oranının semptomatik grupta daha yüksek olması istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$). Hastalardan ikisi geçirilmiş trahom öyküsü verdiği halde, bu hastalar C.trachomatis açısından olumsuz bulunmuştur.

Tablo 2
Semptomatik Hastalarda Konjonktivitin Özellikleri

	C.trachomatis (+)	C.trachomatis (-)
Unilateral	6	20
Bilateral	21	55
Akut	17	37
Kronik	10	38
Akıntı		
Yok	15	40
Seröz	5	23
Mukopürulan	6	12
Folikül (+)	13	22
Folikül (-)	14	53

T A R T I Ş M A

Klamidyalara erişkinlerde neden oldukları inklüzyon konjonktiviti önce bir gözde başlayıp, genellikle daha sonra diğer göze de geçer. Başlangıç genellikle akut olup, sağaltılmaz veya uygun sağaltım rejimi uygulanmaz ise aylar veya yıllarca sürebilir (1, 2). Gözdeki enfeksiyonun tipik özelliği foliküler reaksiyon ile bunu izleyen papiller yanıt ve bol miktarda akıntıdır (1, 3). Bizim çalışmamızda da, diğer etiyolojik etkenler ekarte edilememekle birlikte, olguların akut ve bilateral

görünümleri ve folliküler yanıt oranının anlamlı derecede yüksek olması klamidyal konjonktivit ile uyumludur.

Chlamydia trachomatis'in normalde sağlıklı gözde bulunmayan bir patojen olduğu sanılmakla birlikte, gözde asemptomatik taşıyıcılığın olabileceği daha önceki bir çalışmada gösterilmiştir (3). Bizim çalışmamızın sonuçları da bu bulguyu desteklemektedir. Oküler klamidyal enfeksiyonların, cinsel ilişkiyle bulaşan hastalık riskinin yüksek olduğu toplumlarda daha yaygın oldukları öne sürülmektedir (3, 4). Daha önceki araştırmalarımız (5, 6), kendi bölgemizdeki ürogenital *C.trachomatis* enfeksiyonlarının oldukça yaygın (% 31.8 - % 34.4) olduğunu göstermektedir. Yine bir başka çalışmada, ürogenital klamidyal enfeksiyonu olduğu kanıtlanmış kadınlarda oküler *C.trachomatis* oranı % 8.3 bulunmuştur (7). Bu nedenle, bu çalışmadaki yüksek oküler enfeksiyon oranı, bu olgulardaki ürogenital enfeksiyon oranının yüksek olduğunu düşündürmektedir.

Ülkemizde klamidyal enfeksiyonlar için herhangi bir resmi tarama ve kontrol programı bulunmadığından, konjonktivit olgularının ve özellikle de ürogenital belirti ve bulgusu olanların, ayırıcı tanısında klamidyal etiyolojisinin mutlaka hatırlanması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Sheppard JD, Kowalsky RP, Meyer MP, Amortegui AJ, Slifkin M: Immunodiagnosis of adult chlamydial conjunctivitis. *Ophthalmology*, 95: 434-43, 1988.
2. Stenberg K: Chlamydial Infection of the Genital and Respiratory Tract and Allied Conditions. Ed: Mardh P - A, Saikku P, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyvaskyla, 1991.
3. Insler MS, Anderson AB, Murray M: Latent oculogenital infection with *Chlamydia trachomatis*. *Ophthalmology*, 94: 27-29, 1987.
4. Olafsen LD, Storvold G, Melby K: A microbiological study of conjunctivitis with emphasis on *Chlamydia trachomatis* in Northern Norway. *Acta Ophthalmologica*, 64: 463-70, 1986.
5. Dereli D, Ertem E, Serter D, Yüce K: Evaluation of a direct fluorescent antibody test for detection of *Chlamydia trachomatis* in endocervical specimens. *APMIS*, 99: 961-64, 1991.
6. Ertem E, Dereli D, Serter D, Yüce K: Screening for *Chlamydia trachomatis* in a Turkish population. *Genitourin Med*, 67: 354-55, 1991.
7. Ertem E, Dereli D, Serter D: Genital klamidy enfeksiyonu saptanan kadınların gözlerinde ve cinsel eşlerinde *Chlamydia trachomatis* araştırılması. *Mikrobiyol Bül*, 27: 42-45, 1993.